

LEKCJE Z PRZESZŁOŚCI

SOBOTA (PO POŁUDNIU) — 2 marca

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: Ps 78,1-72; 105,1-45; Ga 3,29; Ps 106,1-48; 80,1-20, Lb 6,22-27; Ps 135,1-21.

TEKST PAMIĘCIOWY: „Cośmy słyszeli i poznali, i co nam opowiadali ojcowie nasi, tego nie zataimy przed synami ich, lecz opowiemy przyszłemu pokoleniu: chwalebne czyny Pana i moc jego, oraz cudowne dzieła, których dokonał” (Ps 78,3-4).

W wielu psalmach wielbienie Boga przybiera formę opowiadania o Jego wielkich zbawczych dokonaniach. Psalmi tego rodzaju są nazywane psalmami o historii zbawienia albo po prostu psalmami historycznymi. Niektóre z nich są skierowane wprost do ludu Bożego i wzywają wierzących do uczenia się z przeszłości, w tym zwłaszcza z błędów ich samych i ich przodków. Niektóre psalmy historyczne zawierają przewodni wątek pieśni podkreślający wspaniałe dokonania Boga w przeszłości dla dobra Jego ludu. W ten sposób wzmacniają zaufanie wierzących do Pana, który jest w stanie zgodnie z przyrzeczeniem ocalić ich przed aktualnymi zagrożeniami.

Szczególnym atutem psalmów historycznych jest to, iż pomagają nam one ujrzeć nasze życie jako część historii ludu Bożego i przyjąć przeszłe dokonania Boga jako część naszej przeszłości. Będąc przyjęci przez Chrystusa do rodziny historycznego ludu Bożego (zob. Rz 8,15; 9,24-26; Ga 4,6-7), uczestniczymy w historycznym dziedzictwie starożytnych Izraelitów jako naszych duchowych poprzedników. Dlatego możemy i powinniśmy uczyć się z ich przeszłości, która należy także do nas.

Ostatecznym celem tego wszystkiego jest uświadomienie sobie, że każde kolejne pokolenie ludu Bożego odgrywa istotną rolę w wielkim historycznym wypełnieniu Bożych zamierzeń związanych z wielkim bojem między dobrem a złem.

Przeczytaj Ps 78. Jakie trzy kluczowe historyczne okresy są wskazane w tym psalmie? Jakie powtarzające się lekcje wywodzi Asaf z każdego z tych okresów?

Przegląd historii Izraelitów świadczy o wierności Boga i niewierności Jego ludu. Historia ta powinna uczyć następne pokolenia, by nie powtarzały błędów swoich przodków, ale ufaly Bogu i dochowywały wierności Jego przymierzu. Psalmista używa historii jako przypowieści (zob. Ps 78,2), wskazując, iż ludzie wierzący powinni głęboko zastanowić się nad przesłaniem psalmu i zrozumieć jego znaczenie. Ps 78,2 to proroczy opis metody nauczania za pomocą przypowieści stosowanej przez Jezusa (zob. Mt 13,34-35).

Psalm stanowi także refleksję nad okresem wyjścia z niewoli egipskiej (zob. Ps 78,9-54), osiedlenia się Izraelitów w Kanaanie (zob. Ps 78,55-64) oraz czasami Dawida (zob. Ps 78,65-72). Ukazuje wielkie dokonania Pana oraz skutki łamania przez lud przymierza z Bogiem. Historia Izraelitów zawiera przykłady licznych przejawów niewierności wobec Boga, w tym zwłaszcza bałwochwalstwa (zob. Ps 78,58).

Jednak psalmista podkreśla, co było korzeniem niewierności Izraelitów. Otóż zapominali oni, czego Bóg dla nich dokonał, a wskutek tego nie ufali Bogu i próbowali Go wystawiać na próbę (zob. Ps 78,18.41.56), buntowali się przeciwko Niemu, nie przestrzegali Jego prawa oraz odrzucali Jego przymierze i świadectwa (zob. Ps 78,10.37.56). Akcentując te konkretne formy niewierności, psalmista wskazuje, że odrzucenie Izraelitów wynikało z jednego zasadniczego grzechu — braku zaufania do Pana (zob. Ps 78,7-8).

Czytając ten psalm, jesteśmy pod wrażeniem uporu i duchowej ślepoty ludzi, zwłaszcza w kontraście z niepojętą cierpliwością i łaskawością Pana. Jak to możliwe, że każde pokolenie przejawiało taki opór wobec uczenia się Bożych lekcji?

Zanim zabierzemy się za surowe osądzanie dawnych pokoleń, powinniśmy przyjrzeć się sobie. Czy i my nie zapominamy o Bożych dokonaniach i nie zaniedbujemy wymagań Jego przymierza? Psalm nie zachęca ludzi do polegania na własnych uczynkach. Zamiast tego Ps 78 ukazuje bezradność ludzkiej woli nieugruntowanej w stałej świadomości wierności Boga i akceptacji Jego łaski. Przegrane bitwy ludu Bożego (zob. Ps 78,9.62-64) podkreślają zawartą w psalmie naukę, iż ludzkie wysiłki oderwane od wierności Bogu są ostatecznie skazane na klęskę.

Czego nauczyłeś się lub powinieś się nauczyć z popełnionych błędów?

Przeczytaj Ps 105. Jakie historyczne wydarzenia i wynikające z nich nauki są uwydatnione w tym psalmie?

Ps 105 wymienia kluczowe wydarzenia, które ukształtowały więź przymierza między Panem i Jego ludem — Izraelitami. Skupia się przy tym na Bożym przymierzu z Abrahamem i obietnicy oddania Ziemi Obiecanej jego potomkom oraz na tym, jak ta obietnica, potwierdzona Izaakowi i Jakubowi, została opatrnościowo wypełniona przez Józefa, Mojżesza i Aaarona, a ostatecznie przez podbój Kanaanu. Psalm ten wskazuje nadzieję dla ludu Bożego we wszystkich pokoleniach, gdyż niesamowite Boże dokonania w przeszłości są gwarancją niezmiennej miłości Boga do Jego ludu we wszystkich czasach (zob. Ps 105,1-5.7-8).

Ps 105 przypomina Ps 78 (zobacz wczorajszą część lekcji), gdyż podkreśla wierność Boga wobec Jego ludu w przeszłości, a czyni to po to, by oddać chwałę Bogu i zainspirować czytelników do wierności. Jednak, w przeciwieństwie do Ps 78, Ps 105 nie wspomina błędów ludu popełnionych w przeszłości. Ten psalm ma inny cel.

Zamiast tego Ps 105 opowiada historię z punktu widzenia życia najważniejszych patriarchów Izraela, wykazując Boże opatrnościowe prowadzenie oraz wytrwałość patriarchów w trudnych życiowych doświadczeniach. Cierpliwość patriarchów i ich wierność wobec Boga zostały wspaniale nagrodzone. Tak więc Ps 105 wzywa wierzących do naśladowania wiary patriarchów i ufnego oczekiwania na Boże wyzwolenie we właściwym czasie.

Ps 105 ma formę pieśni (zob. Ps 105,1-7), co wskazuje, że aby prawdziwie chwalić Boga, Jego lud musi znać fakty ze swojej historii. Historia jest zarówno potwierdzeniem naszej wiary, jak i źródłem niezliczonych powodów, dla których powinniśmy oddawać chwałę Bogu.

Ludzie oddający cześć Bogu są przedstawieni jako potomstwo Abrahama i dzieci Jakuba (zob. Ps 105,6), co ma oznaczać, że są spełnieniem Bożej obietnicy danej Abrahamowi, iż Bóg uczyni go wielkim narodem (zob. Rdz 15,3-6). Psalmista podkreśla ciągłość występującą między patriarchami i kolejnymi pokoleniami ludu Bożego. Stwierdza także, iż „prawa jego na całej ziemi” (Ps 105,7), przypominając w ten sposób wyznawcom Boga, iż Bóg nasz jest także Najwyższym Panem Całego Świata, a Jego dobroć i łaska spływają na wszystkie ludy (zob. Ps 96,1; 97,1). Zatem psalm ten jest wezwaniem do wierności skierowanym do wszystkich pokoleń ludu Bożego.

Jak my, adwentyści dnia siódmego, postrzegamy siebie w dziejach ludu Bożego sięgających do Abrahama? (Zob. Ga 3,29). Czego powinniśmy się nauczyć z tych dziejów?

Przeczytaj Ps 106. Jakie historyczne wydarzenia i płynące z nich lekcje zostały przedstawione w tym psalmie?

Ps 106 także przywołuje ważne wydarzenia w historii Izraelitów, w tym wyjście z niewoli egipskiej, wędrówkę po pustyni i życie w Kanaanie. Podkreśla rażące grzechy przodków prowadzące do ostatecznych rezultatów w pokoleniu wprowadzonym do niewoli babilońskiej. Psalm ten z niemal całkowitą pewnością powstał w czasie, gdy Judejczycy znaleźli się na wygnaniu albo gdy wrócili z Babilonii. Psalmista natchniony przez Ducha Świętego wymienia historyczne wydarzenia i płynące z nich lekcje, których lud Boży powinien się nauczyć.

Także ten psalm, podobnie jak inne, wskazuje na wierność Boga wobec Jego przymierza łaski, na mocy którego ratował swój lud w przeszłości (zob. Ps 106,45). Wyraża nadzieję, że Bóg znowu okaże przychyłność swojemu skruszonemu ludowi i zgromadzi swoich wiernych rozproszonych pośród narodów (zob. Ps 106,47). Prośba o ratunek nie jest jedynie pobożnym życzeniem, ale modlitwą wiary opartą na pewności Bożego ratunku w przeszłości (zob. Ps 106,1-3) oraz na niezawodnym charakterze wierności Boga wobec Jego przymierza i Jego ludu.

Przypomnienie historycznych porażek Izraelitów w Ps 106 jest nieodłączną częścią wyznania grzechów ludu i uznania, że obecne pokolenie nie jest lepsze od poprzednich. Pokolenie to przyznaje, że jest nawet gorsze niż poprzednie pokolenia, gdyż zna skutki ich występków oraz wie, jak wielką cierpliwość i łaskawość okazywał Bóg, ratując je, choć one świadomie chodziły w przeszłości drogami grzechu. Skoro tak było ze starożytnymi Izraelitami, pomyśl, w o ile większym stopniu dotyczy to nas, skoro otrzymaliśmy objawienie charakteru Boga oraz zbawiennej łaski objawionej w Jezusie i Jego ofierze złożonej na Golgocie.

Dobłą nowiną w Ps 106 jest to, że niezłomna miłość Boga zawsze przewyższa grzechy ludu (zob. Ps 106,8-10,30,43-46). Kluczowa rola Mojżesza i Pinchasa w odwróceniu gniewu Bożego wskazuje na znaczenie wstawiennictwa Chrystusa na rzecz wierzących. Jedynie osobiste doświadczenie łaski Bożej może zmienić dawną historię w naszą historię.

W Ps 106,13 czytamy: „Lecz szybko zapomnieli o jego czynach, nie pokładali nadziei w radzie jego”. Dlaczego tak łatwo popełniamy ten sam błąd?

Przeczytaj Ps 80. Jak lud Boży jest przedstawiony w tym psalmie i jakiej wielkiej nadziei się trzyma?

Izraelici są przedstawieni jako winorośl wyrwana z Egiptu, kraju niewoli, i przeniesiona do żyznej Ziemi Obiecanej. Obraz winorośli obejmuje wybranie Izraelitów przez Boga i Jego opatrnościową opiekę (zob. także Rdz 49,11-12.22; Pwt 7,7-11).

Jednak w Ps 80 winorośl Boga budzi Jego gniew (zob. Ps 80,13). Prorocy zapowiadają zniszczenie winnicy jako znak sądu Bożego, gdyż winorośl okazała się zła (zob. Iz 5,1-7; Jr 2,21).

Ps 80 nie roztrząsa powodów Bożej kary. Zważywszy na głębię łaski Bożej, psalmista martwi się, by Bóg nie odebrał swojej obecności swojemu ludowi na długi czas. Napięcie między gniewem Boga i Jego karą z jednej strony a łaską Boga i Jego przebaczeniem z drugiej strony sprawia, że psalmista lęka się, że gniew Boży może wziąć górę i unicestwić lud zupełnie (zob. Ps 80,17).

Przeczytaj Lb 6,22-27. Jak to błogosławieństwo zostało przytoczone w Ps 80?

Refren psalmu przywołuje Aaronową obietnicę stałego Bożego błogosławieństwa dla ludu Bożego (zob. Lb 6,22-27). Podkreśla też nadzieję, iż łaska Boża pokona przyczyny nieszczęsnego położenia ludu:

— „Boże! Odnów nas i rozjaśnij oblicze swoje, a będziemy zbawieni!” (Ps 80,4; zob. także Ps 80,8.20).

Hebrajskie słowo przetłumaczone jako *odnowić* pochodzi od powszechnie używanego hebrajskiego słowa oznaczającego *powrócić*. Słowo to jest raz po raz używane w *Biblii* w kontekście Bożego wezwania skierowanego do błądzącego ludu, by powrócił do Boga. Słowo to ściśle wiąże się z pojęciem skruchy — odwrócenia się od grzechu i zwrócenia się ku Bogu.

— „I dam im serce, aby mnie poznali, że Ja jestem Pan. I będą mi ludem, a Ja będę im Bogiem, bo nawrócą się do mnie całym swoim sercem” (Jr 24,7).

Jak osobiście doświadczyłeś skruchy i zwrócenia się ku Bogu?

Przeczytaj Ps 135. Jakie historyczne wydarzenia są przedstawione w tym psalmie? Jakie lekcje psalmista wyciąga z tych wydarzeń?

Ps 135 wzywa lud Boga do oddawania Mu chwały za Jego dobroć i wierność okazaną w dziele stworzenia (zob. Ps 135,6-7), w historii wyzwolenia Izraelitów z niewoli egipskiej (zob. Ps 135,8-9) oraz w podboju Ziemi Obiecanej (zob. Ps 135,10-12).

Pan okazał swą łaskę, wybierając lud izraelski jako swoją „wyłączną własność” (Ps 135,4 BC). Określenie *wyłączna własność* zawiera pojęcie szczególnej więzi przymierza między Panem i Jego ludem (zob. Pwt 7,6-11; 1 P 2,9-10). Wybranie Izraelitów było oparte na suwerennej/niezawisłej woli Pana, a zatem Izraelici nie mieli podstaw, by czuć się lepsi od innych ludów. Ps 135,6-7 wskazuje, że suwerenne zamierzenia Pana wobec świata nie zaczęły się od wybrania Izraelitów, ale od stworzenia. Dlatego Izraelici powinni byli pokornie wypełniać wyznaczoną im rolę w Bożych zbawczych planach dla całej ludzkości.

Wymienienie wielkich dokonań Boga dla Jego ludu (zob. Ps 135,8-13) zostaje zwieńczone obietnicą, iż Bóg „sądzić będzie lud swój” (Ps 135,14) i zlituje się nad nim. Sąd oznacza tu uniewinnienie przez Boga uciskanych i słabych (zob. Ps 9,5; 7,9; 54,3; Dn 7,22). Obietnica mówi o tym, że Pan wystąpi w obronie swojego ludu (zob. Pwt 32,36). Tak więc Ps 135 ma na celu zainspirować lud Boży do ufania Panu i dochowania wierności przymierzu z Nim.

Wierność Pana wobec Jego ludu prowadzi psalmistę do uznania nicości bożków i wyłącznej władzy Pana w świecie (zob. Ps 135,15-18). Poleganie na bożkach czyni ich czcicieli tak beznadziejnymi i bezradnymi, jak same bożki (zob. Ps 135,18). Psalm dowodzi, iż Bóg powinien być wielbiony zarówno jako Stwórca, jak i jako Zbawca swego ludu. Jest to wspaniale wyrażone w dwóch wzajemnie uzupełniających się wersjach czwartego przykazania dekalogu (zob. Wj 20,8-11; Pwt 5,12-15). Ponieważ moc Boga w stworzeniu i dziejach jest niezrównana w świecie, lud Boży zawsze powinien polegać na Nim i czcić wyłącznie Jego. Będąc naszym Stwórcą i Odkupicielem, Bóg ma być czczony, a oddawanie boskiej czci czemukolwiek lub komukolwiek innemu jest bałwochwalstwem.

Jak możemy się upewnić, że nie oddajemy czci bożkom? Dlaczego bałwochwalstwo jest zagrożeniem większym, niż to sobie uświadamiamy?

DO DALSZEGO STUDIUM

Psalmy historyczne są mocnym świadectwem wierności Boga wobec Jego ludu. Wszystkie wydarzenia w dziejach ludu Bożego były opatrnościowymi krokami prowadzącymi do ostatecznego wypełnienia Bożej obietnicy Zbawiciela Świata w osobie Jezusa z Nazaretu. Nawet trudne doświadczenia, które niepokoiły lud Boży i sprawiały, że wierzący przypuszczali, iż Bóg ich opuścił, pozostawały pod Jego całkowitą kontrolą i były częścią Jego opatrnościowych działań, gdyż On zupełnie panuje nad historią. Psalmiści zrecznie przedstawiają prawdę, iż nielojalność ludu nie może udaremnić dochowania wierności przez Boga Jego ludowi ani realizacji Jego obietnic. Jednak zatwardziałość w grzechu osoby i grupy stawiały się poza nawiasem błogosławieństw przywierza, a ich zły koniec służy jako stałe ostrzeżenie, iż życie bez Boga albo przeciwko Niemu niszczy ludzi.

Psalmy wzywają dzieci Boże we wszystkich czasach, by pokładały nadzieję w Panu i dochowywały Mu wierności. „Nie mamy czego się lękać w przyszłości, chyba że zapomnimy drogę, którą Pan nas przeprowadził, oraz Jego naukę w naszej dotychczasowej historii”²⁹.

Aby lud Boży mógł iść naprzód bez lęku, musi znać fakty ze swojej historii. Ellen G. White radziła wierzącym czytać Ps 105 i 106 „przynajmniej raz w tygodniu”³⁰.

Dzieje ludu Bożego świadczą o tym, że żadna obietnica dana przez Boga w Jego Słowie nie pozostanie niespełniona. Dotyczy to zarówno obietnic Bożej opieki w doczesności, jak i przyszłych obietnic związanych z powtórny przyjściem Chrystusa oraz ustanowieniem Bożego królestwa sprawiedliwości i pokoju na nowej ziemi³¹.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Jakie błogosławieństwa wynikają z pamiętania o wiernym Bożym prowadzeniu w dziejach ludu Bożego? Jakie są skutki zapominania i lekceważenia nauki płynącej z przeszłości? Jak możemy zastosować tę samą zasadę do nas jako Kościoła powołanego w sposób podobny do tego, jak powołani zostali starożytni Izraelici?

2. Jak psalmy zachęcają nas do uznania Bożej opatrnościowej opieki nad nami oraz okazywania cierpliwości i ufności wobec Boga, nawet jeśli nie jest nam łatwo zrozumieć, dlaczego nasze życie tu i teraz bywa czasami tak trudne?

3. Jak możemy uczynić studiowanie historii ludu Bożego bardziej znaczącym elementem naszego osobistego i wspólnego nabożeństwa? Jak możemy bardziej świadomie opowiadać naszym dzieciom najnowszą historię ludu Bożego?

²⁹ Ellen G. White, *Moje życie*, Warszawa 2018, s. 201.

³⁰ Tamże, *Testimonies to Ministers and Gospel Workers*, Mountain View–Omaha 1962, s. 98.

³¹ Przeczytaj także Dz 7 i Hbr 11. Co według *Nowego Testamentu* jest ostatecznym celem Bożego prowadzenia w historii ludu Bożego?